

Таким образом, рассмотрев ситуацию в банковской сфере г. Юрги в условиях кризиса, представляется возможным сделать следующие выводы:

Во-первых, в условиях моногорода, которым является г. Юрга, кризис более остро ощутим.

Во-вторых, за период с лета 2014 по весну 2015 г. произошло резкое снижение всех видов кредитования, уменьшение числа вкладчиков и сумм вкладов операций с валютой.

В-третьих, в условиях ухудшения экономической ситуации ряд филиалов банков были вынуждены покинуть рынок банковских услуг г. Юрги.

В-четвертых, крупнейшие банки такие, как Сбербанк, ВТБ, Россельхозбанк приняли своевременные меры, которые привели к увеличению количества корпоративных клиентов, заемщиков по кредитам и т. п., что позволило не только остановить отток клиентов, но и увеличить их количество. В результате, предлагая клиентам новые привлекательные банковские продукты, имея серьезную деловую репутацию, банки и в условиях кризиса в моногороде продолжают занимать лидирующие позиции.

Захарченко Н.В.

кандидат економічних наук,
ст.викладач кафедри економіки та
моделювання ринкових відносин

Дащенко С.В.

студентка 3 курсу коледжу
економіки та соціальної роботи,
спеціальності «Бухгалтерський
облік»

*Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна*

РОЛЬ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

В основі економічного розвитку регіону лежать певні умови сформовані на певній території представленні перш за все у вигляді ресурсів. Коли стратегічне планування можливостей соціально-економічного розвитку будується ґрунтуючись на реальних можливостях цих ресурсів, які є основою розвитку економіки в майбутньому, тобто виникають із ресурсного потенціалу.

Поняття ресурсного потенціалу, на сьогодні, не має однозначного пояснення. У Б. Буркинського потенціал теорії – це співвідношення між фактичною і граничною (гранично – допустимою) щільністю за умов що змінюються із наявності яких враховуються додаткові витрати, організаційні заходи, відкриття нових ресурсів, технічний прогрес тощо [4].

У довідкових виданнях «потенціал» (від лат. potential) визначається як сукупність усіх можливостей, засобів, запасів, джерел які є в наявності та можуть бути мобілізовані для досягнення певної цілі або рішення якої б то не було задачі [3]. Разом із тим ресурси визначаються, як запаси, цінності, грошові кошти, можливості. Ці формулювання дуже близькі за змістом й навіть співпадають по значенню.

Ресурсний потенціал теорії – це багатоаспектне поняття що охоплює увесь комплекс життєдіяльності суспільства. При його визначенні необхідно враховувати економічні, екологічні та й соціальні аспекти. Це дає можливість говорити, про ресурсний потенціал, як про структуру або як про сукупність потенціалів тісно взаємопов'язаних між собою та частково співпадаючих у змістовному плані.

Традиційно в основі ресурсного потенціалу виділяють: природно-ресурсний потенціал території, який являє собою граничний запас ресурсів теоретично доступний для використання в господарській діяльності при даних технічних а також соціально – економічних можливостях суспільства в дану хвилину або будь-яку майбутню перспективу та поєднаних сумісним використанням в межах єдиного виробничо-матеріального комплексу. З одного боку природно-ресурсний потенціал – це тіло й сила природи зі своїми законами функціонування й розвитку з іншого – елементи, які відображають економічні відносини, які впливають на рівень продуктивності праці. Ця двоїстість є одним з головних ознак природно-ресурсного потенціалу котрий вказує на концентрацію процесу взаємодії природи й суспільства в природних ресурсах.

Природно-ресурсний потенціал визначається сукупністю наступних фактів: наявністю тих або інших видів природних ресурсів та кількістю цих видів на території регіонів їх поєднанням і збалансованістю, якісним станом, геологічним розташуванням і розміщенням, раціональності природокористування, питомою вагою відходів и кінцевого продукту в об'ємі вилучених в природі ресурсів [1].

Іншою складовою ресурсного потенціалу території – є населення яке являє собою те що природно історично склалось, а також не переривчасто поновлюється в процесі відтворення сукупності людей на цій території, яка відіграє істотну роль в економічному розвитку регіону. Вона характеризується чисельністю (а також приростом порівняно з попереднім періодом); складом статевозрілим, етнічним, сімейним, структура розселення (питомою вагою міського населення) тощо; якістю (рівнем здоров'я, освіти та культури). Остання характеристика має великий вплив на розвиток економіки. Важливим компонентом розвитку населення, яке має прямий вплив на соціально-економічний розвиток території – є його трудовий потенціал. Він охоплює всі трудові ресурси суспільства (в основному працездатною частиною населення в працездатному віці) яке характеризується рівнем їх здоров'я, освіти, культури а також рівнем активності й зайнятості в економіці [4].

Соціально-економічний розвиток регіону має на увазі використання всіх ресурсів території у тісному взаємообумовленому зв'язку. Природне середовище і населення виступають як початкові умови які визначають можливості розвитку регіону (їх природні та людські потенціали). При цьому важливі не тільки кількісні а й якісні характеристики кожного із цих потенціалів але й їх співвідношення між собою більша або менша збалансованість. До останнього часу в науковій літературі а також публіцистиці звичайно використовувалось та використовується поняття «науково-технічний потенціал» яке пов'язано з науково-технічною революцією ХХст., яке відноситься в основному до засобів виробництва та технологічним процесам. Сьогодні ця революція придбала якісно нові риси, які дозволяють говорити про інформаційну революцію [2]. Особливість нинішнього етапу технологічного розвитку суспільства та світового панування дозволяє пропонувати світовий товар майже на будь-яких ринках і фактично без обмежень. Також доступність інформаційного ресурсу в наш час достатньо висока: всі або майже всі необхідні відомості про будь які ринки, товари, виробників та їх потенціалі та багато іншого можливо отримати практично із будь-якої точки земної кулі в продовж декількох хвилин. Але можливість та ефективність виробництва буде залежить від стану та рівня розвитку самої регіональної соціально-економічної системи. Таким чином мобільність інформаційного ресурсу буде визначатися її затребуваністю системою. Показниками стану науково-інформативного потенціалу може служити: а) питома вага наукових робітників в складі економічно активного населення; б) кількість відкриттів, винаходів, наукових публікацій в середньому на одного наукового робітника; г) середній рівень заробітної плати в країні; д) співвідношення наукових робітників

та обслуговуючого персоналу в науково-дослідних організаціях тощо [2].

В науковій літературі порівняно мало досліджуються потенціали економічних відносин як форм організації виробничих сил. Основним в цих відносинах є відносини, безпосередньо пов'язані зі зміною засобів виробництва та робітників і характеризується станом кооперації та поділом праці в суспільстві (організаційно-економічний потенціал). В свою чергу розвиток кооперації та поділу праці є об'єктивною основою змінення форми власності на засоби виробництва (соціально-економічного потенціалу в суспільстві). Якщо форми виробництва є вихідними в трансформації економічних відносинах то форми власності на засоби виробництва є чільними в них, визначаючи специфіку всього потенціалу суспільства. Соціально-економічний потенціал суспільства характеризується такими основними показниками як співвідношення державного та приватного секторів економіки (по питомій вазі зайнятих в них), а також доля державних витрат ВВП.

Соціально-економічний розвиток регіону є процес, який заснований на розробці та використанні ресурсної бази, як включає в себе не тільки існуючі можливості використання ресурсної потужності в виробництві суспільних благ, але такі можливості, які можуть бути основою економічного розвитку території в майбутньому. Тобто є ресурси є можливість розвитку території в теперішньому, а ресурсний потенціал виявляє собою деякий резерв (гарантію) на основі якого можливо будувати прогноз та визначати вектори соціально-економічного розвитку регіону.

Список літератури:

1. Економічне оновлення регіону: аналіз ситуацій та рішення / Керівники авт.кол. Б.В. Буркинський, С.К. Харічков. – Одеса: ІПРЕЕДНАУ, 2008. – 494 с.
2. Захарченко В.И. Особенности развития потенциала причерноморского региона / В.И. Захарченко // Модели управления в рыночной экономике: Сб. науч. трудов ДНУ, 2005. – Вып. 6. – С.15 – 20.
3. Іванюта П.В. Управління ресурсами і витратами: [навч. посіб.] / П.В. Іванюта, О.П. Лугівська – К: ЦУЛ, 2011. – 320 с.
4. Політика мобілізації інтегрального ресурса регіону / Под ред. Б. Буркинського и С. Харичкова – Одесса: ИПРЭЭИ НАУ, 2002. – 346 с.

Веко Р.В.

магістр економічних наук, асистент кафедри
національної економіки і державного управління
УО «Белорусский государственный экономический университет»
г. Минск, Республика Беларусь

ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ СТИМУЛИРОВАНИЯ ИННОВАЦИЙ НА РЕГИОНАЛЬНОМ УРОВНЕ

В условиях глобализации для любой страны важным условием устойчивости и экономической независимости является ее внутренняя организация, включая способность быстро и четко реагировать на изменения внутренней и внешней конъюнктуры как отдельных регионов, так и страны в целом, осуществлять быструю адаптацию за счет средств инновационной политики.